

Akušerijos kodavimo naujovės

Nomeda Kazakevičiūtė

Vilma Uždavinienė

Rima Akstinienė

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA

VILNIUS, 2016

www.vlk.lt

Klinikinio kodavimo naujovės nuo 2017-01-01

- 6 leidimo (2008 m.) TLK-10-AM/ACHI/ACS keičiamas į 9 leidimo (2015-07-01) TLK-10-AM/ACHI/ACS
- 6.0 versijos AR-DRG (2008 m.) keičiama į 8.0 versijos AR-DRG (išleista 2015-07-01)
- VLK svetainėje paskelbtas 9 leidimo TLK-10-AM/ACHI/ACS projektas
- Paskelbtas Papildomų Lietuvos kodavimo standartų 2.0 versijos projektas
- **Planuojama, kad nauji kodai ir kodavimo standartai bus taikomi visiems aktyviojo gydymo etapams, kurių pabaigos data \geq 2017-01-01**

Kas naujo?

- **TLK-10-AM:**

- Bendras diagnozių kodų skaičius – **16.826**
- Naujų kodų – **807**

- **ACHI:**

- Bendras intervencijų kodų skaičius – **6.386**
- Naujų kodų- **237**

- **ACS:**

- Iš viso ACS – **222**
- Naujų standartų – **9**
- Išbraukta – **64**
- Pakeista – **69**

- (yra pakeitimų), • (naujas), • (nepakeistas, arba nežymūs pakeitimai), • (panaikintas),

NĒŠTUMAS, GIMDYMAS IR LAIKOTARPIS PO GIMDYMO

0001 PAGRINDINĒ DIAGNOZĒ

0002 GRETUTINĒ DIAGNOZĒ

A. NĒŠTUMAS, PASIBAIGĒS ABORTU

- 1503 VISIŠKAS IR DALINIS ABORTAS
- 1510 NĒŠTUMAS, PASIBAIGĒS ABORTU
- 1511 NĒŠTUMO NUTRAUKIMAS
- ~~1514 ANEMBRIONIJA~~
- 1544 ABORTO, NEGIMDINIO NĒŠTUMO IR NĒŠTUMO SU PŪSLINE IŠVISA KOMPLIKACIJOS

● (yra pakeitimu), ● (naujas), ● (nepakeistas, arba nežymūs pakeitimai), ● (panaikintas)

NĖŠTUMAS, GIMDYMAS IR LAIKOTARPIS PO GIMDYMO

B. SUTRIKIMAI AR PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU GIMDYMU

- ~~1505 VIENAVAISIS SAVAIMINIS GIMDYMAS PER MAKŠTĮ~~
- 1506 NETAISYKLINGOS VAISIAUS PIRMEIGOS, DUBENS DISPROPORCIJA IR DUBENS ORGANŲ PATOLOGIJA
- ~~1508 IŠVARYMO LAIKOTARPIO UŽSITĘSIMAS DĖL SPINALINĖS ANESTEZIJOS~~
- 1509 ESTRIOLIO SUMAŽĖJIMAS
- 1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS
- ~~1517 GIMDYMO REZULTATAS~~
- ~~1518 NĖŠTUMO TRUKMĖ~~
- 1519 GIMDYMAS IKI HOSPITALIZAVIMO
- 1520 DAUGIAVAISIS GIMDYMAS
- 1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ
- ~~1524 VYRESNIO AMŽIAUS NĖŠČIOSIOS~~
- ~~1525 DAUGIAVAISIS NĖŠTUMAS~~
- ~~1526 NĖŠČIŪJŲ HIPERTENZIJA~~
- ~~1527 GIMDYMAS PO TERMINO~~
- ~~1528 POGIMDYMINIS KRAUJAVIMAS~~
- ~~1529 GREITAS GIMDYMAS~~
- ~~1530 PRIEŠLAIKINIS GIMDYMAS~~
- ~~1531 PRIEŠLAIKINIS VAISIAUS VANDENŲ PŪSLĖS PLYŠIMAS~~
- (yra pakeitimų), • (naujas), • (nepakeistas, arba nežymūs pakeitimai), • (panaikintas)

NĖŠTUMAS, GIMDYMAS IR LAIKOTARPIS PO GIMDYMO

• ~~1532 UŽSITĖSĘS GIMDYMAS~~

- 1534 GIMDYMAS, NAUDOJANT AKUŠERINES REPLES
- 1537 SUSILPNĖJĘ VAISIAUS JUDESIAI
- 1541 PLANINĖ IR SKUBI CEZARIO PJŪVIO OPERACIJA
- 1542 GIMDYMAS IR EKSTRAKCIJA, ESANT SĖDMENŲ PIRMEIGAI

• ~~1543 PLACENTOS ATSKYRIMAS RANKA~~

- 1546 VAISIAUS ŠIRDIES RITMO SULĖTĖJIMAI
- 1547 MEKONIJUS VAISIAUS VANDENYSE
- 1549 B GRUPĖS STREPTOKOKŲ INFEKCIJA AR NEŠIOJIMAS NĖŠTUMO METU
- 1550 IŠRAŠYMAS ARBA PERKĖLIMAS GIMDYMO METU
- 1551 AKUŠERINIAI TARPVIETĖS PLYŠIMAI IR NUBROZDINIMAI
- 1552 PRIEŠLAIKINIS VAISIAUS VANDENŲ PŪSLĖS PLYŠIMAS, MEDIKAMENTAIS SULAIKYTAS GIMDYMAS

C. SUTRIKIMAI AR PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU LAIKOTARPIU PO GIMDYMO

- 1501 LAIKOTARPIO PO GIMDYMO APIBRĖŽIMAS
- 1538 ŽINDYMO SUNKUMAI PO GIMDYMO
- 1539 LAKTACIJOS SLOPINIMAS
- 1548 BŪKLĖS IR KOMPLIKACIJOS PO GIMDYMO
- (yra pakeitimų), • (naujas), • (nepakeistas, arba nežymūs pakeitimai), • (panaikintas)

ACS 0001

PAGRINDINĖ DIAGNOZĖ

„Po paciento ištyrimo nustatyta diagnozė, kuri daugiausiai lėmė, kad buvo gydomasi stacionare, ar kreipiamasi į kitą gydymo įstaigą, ar gydomasi namuose (tai parodo diagnozei suteikiamas kodas)“

ACS 0001 PAGRINDINĖ DIAGNOZĖ

Akušerija (1)

- Jei moteris guldoma į ligoninę dėl būklės, susijusios su gimdymu, ir medicinos dokumentuose nurodyta „pradėjęs gimdymo veiklai“, „skatinti gimdymo veiklą“, „cezario pjūvio operacijai“, o galutinis hospitalizavimo rezultatas yra gimdymas, pagrindinei diagnozei suteikiamas kodas, priskiriamas kategorijai **080–084** ***Gimdymas*** (išskyrus nėštumo nutraukimą, žr. **ACS 1511** *Nėštumo nutraukimas*). Toliau nurodomas intervencijos priežastį žymintis diagnozės kodas, po to – kitos būklės ir (ar) komplikacijos, atitinkančios **ACS 0002** *Gretutinės diagnozės* nurodytus kriterijus.

ACS 0001 PAGRINDINĖ DIAGNOZĖ

Akušerija (2)

Jei moteris guldoma į ligoninę dėl priešgimdyminės priežiūros, pagrindinei diagnozei suteikiamas būklės prieš gimdymą kodas. Jeigu priešgimdyminės priežiūros epizodo metu moteris pagimdo, kodą, priskiriamą kategorijai **O80–O84 Gimdymas**, nurodykite kaip gretutinės diagnozės kodą.

Kai akušerinių klinikinių atvejų, kurių galutinis rezultatas yra gimdymas, metu **sudėtinga nustatyti** pagrindinę diagnozę, **pagrindinei diagnozei** suteikiamas kodas iš kategorijos **O80–O84 Gimdymas**.

O80-O84

GIMDYMAS (O80-O84)

Šių skirsnių kodai yra naudojami visais akušeriniais atvejais, kurie baigiasi gimdymu. Kitų patologinių būklių / komplikacijų klasifikuojamų kitur 15 skyriuje kodai gali būti suteikti papildomai prie kodų O80 - O84 išsamiai aprašyti gimdymo epizodą.

- Gimdymo rezultatui nurodyti naudokite kodą (**Z37**)
- **O80 Vienavaisis savaiminis gimdymas**
 - Atvejai su minimalia pagalba arba be pagalbos
- Vienavaisis savaiminis gimdymas:
 - sėdmenų pirmeiga
 - neklasikuojamas kitaip
 - per makštį
 - galvos pirmeiga
- *Apima: su:*
 - kontroliuojamu virkštelės traukimu (angl. CCT)
 - epidurine injekcija / infuzija
 - epiziotomija su susiuvimu
 - medikamentiniu ar instrumentiniu:
 - sustiprinimu } gimdymo veiklos
 - sužadinimu }
 - akušerinio tarpvietės įplyšimo susiuvimas

O80-O84

- **O81 Vienavasis gimdymas naudojant reples ar vakuomo ekstraktorių**
- **O82 Vienavasis gimdymas per cezario pjūvį**
- **O83 Kitas vienavasis nesavaiminis gimdymas**

Apima: vienavasis su pagalba:

sėdmenų pirmeiga } neklasifikuojamas kitaip
gimdymas }
ekstrakcija, esant sėdmenų pirmeigai
vienavasis gimdymas su pagalba:
placentos pašalinimas ranka
McRobertso metodas
kitos procedūros, neklasifikuojamos kitur
vaisiaus procedūros
apgręžimas su ekstrakcija

- **O84 Daugiavasis gimdymas** (Daugiavaisiam nėštumui nurodyti, naudokite papildomą kodą **O30** *Daugiavasis nėštumas*).

O84.0 Daugiavasis gimdymas, visų vaisių gimimas savaiminis

O84.1 Daugiavasis gimdymas, visiems vaisiams naudojant reples ir vakuomo ekstraktorių

O84.2 Daugiavasis gimdymas, visi vaisiai gimdomi per cezario pjūvį

O84.8 Kitas daugiavasis gimdymas

O84.81 Daugiavasis gimdymas, visi vaisiai gimdomi su pagalba, neklasifikuojama kitur

Apima: daugiavasis gimdymas su pagalba:

- manipuliacija
- apgręžimas su ekstrakcija

O84.82 Daugiavasis gimdymas, naudojant metodų derinius

O84.9 Daugiavasis gimdymas, nepatikslingas

O80-O84

- **Klausimas:** kaip koduoti atvejj, kai atliekama rankinė vaisiaus galvos rotacija, padedant gimdyti ir pacientė pagimdo pati (be replių ar vakuumo ekstrakcijos)?
- **Atsakymas:** pagrindinės diagnozės kodas bus **O83** *Kitas vienavaisis nesavaiminis gimdymas*

1511 NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

Jei nėštumas nutraukiamas dėl žinomos ar įtariamos vaisiaus anomalijos arba dėl kitų vaisiaus ar placentos problemų ar motinos būklės:

1. Jei nėštumo nutraukimas įvyksta **iki vaisiui tampant gyvybingu** (kai nėštumas yra trumpesnis nei 22 savaičių ir (arba) vaisiaus svoris yra mažesnis nei 500 g.), suteikiami kodai:

PD: O04.- *Dirbtinis abortas,*

GD: 09.- *Nėštumo trukmė,*

kodas, kuris nurodo nutraukimo priežastį.

Pavyzdys: Pacientė hospitalizuota atlikti gimdos turinio atsiurbimą su dilatacija ir kiuretažu, taikant bendrąją anesteziją dėl 13 savaičių trukmės nėštumo nutraukimo, nes nustatyta vaisiaus anencefalija.

PD: O04.9 *Dirbtinis abortas, visiškas ar nepatikslintas, be komplikacijų,*

GD: O09.1 *Nėštumo trukmė 5–13 savaičių,*

O35.0 *Nėščiosios priežiūra dėl (įtariamo) vaisiaus centrinės nervų sistemos formavimosi ydos,*

ACHI: 35640-03 [1265] *Gimdos turinio atsiurbimas,*

92514-99 [1910] *Bendroji anestezija, ASA 99.*

Kodas, priskiriamas O80–O84 *Gimdymas*, **neturėtų būti suteikiamas**, kai koduojamas nėštumo nutraukimas iki vaisiui tampant gyvybingam (žr. ACS 1510 Nėštumas, pasibaigęs abortu).

1511 NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

2. Jei nėštumo nutraukimas (*išskyrus vaisiaus intrauterininę mirtį*), įvyksta po to, kai vaisius tampa gyvybingu (kai nėštumo trukmė yra daugiau nei 22 savaitių ir (arba) vaisiaus svoris yra didesnis nei 500 g), suteikiami kodai:

PD: kodas, nurodantis nutraukimo priežastį,

GD: 004.- *Dirbtinis abortas,*

kodas, priskiriamas O80 – O84 Gimdymas,

O60.- *Priešlaikinis gimdymas,*

O09.- *Nėštumo trukmė,*

Z37.- *Gimdymo rezultatas.*

Pavyzdys: Pacientė hospitalizuota 25 savaitių trukmės nėštumui nutraukti dėl chromosominės vaisiaus anomalijos. Rezultatas – vienas negyvagimis.

PD: 035.1 *Nėščiosios priežiūra dėl (įtariamų) vaisiaus chromosomų anomalijos,*

GD: 004.9 *Dirbtinis abortas, visiškas ar nepatikslintas, be komplikacijų,*

O80 Vienavaisis savaiminis gimdymas

O09.3 *Nėštumo trukmė 20–25 savaitės,*

O60.3 *Priešlaikinis vaisiaus gimimas dėl nesavaiminio gimdymo,*

Z37.1 *Vienas negyvagymis,*

ACHI kodai.

1511 NĖŠTUMO NUTRAUKIMAS

Pavyzdys: Pacientė, kuriai prieš dvi savaites buvo diagnozuotos metastazės kepenyse ir kauluose, buvo hospitalizuota 23 savaitių trukmės nėštumui nutraukti. Dėl krūties infiltracinės kanalėlių karcinomos prieš vienus metus buvo atlikta mastektomija. Buvo atliktas medicininis gimdymo sužadinimas. Rezultatas – vienas negyvagimis.

PD: O99.8 *Kitos patikslintos ligos ir būklės, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo,*

GD: C78.7 *Kepenų ir intrahepatinių tulžies latakų metastazinis piktybinis navikas,*

C79.5 *Kaulo ir kaulų čiulpų metastazinis piktybinis navikas,*

M8500/6 *Infiltruojanti latakų karcinoma, neklasifikuojama kitaip, metastazinė,*

C50.9 *Krūtis, nepatikslinta,*

M8500/3 *Infiltracinė latakų karcinoma, nepatikslinta,*

O04.9 *Dirbtinis abortas, visiškas ar nepatikslintas, be komplikacijų,*

O80 *Vienavaisis savaiminis gimdymas,*

O60.3 *Priešlaikinis vaisiaus gimimas dėl nesavaiminio gimdymo,*

O09.3 *Nėštumo trukmė 20–25 savaitės,*

Z37.1 *Vienas negyvagimis,*

ACHI kodai.

1544 ABORTO, NEGIMDINIO NĖŠTUMO IR NĖŠTUMO SU PŪSLINE IŠVISA KOMPLIKACIJOS

Jei pacientė hospitalizuojama dėl **užsilikusių vaisiaus audinių po aborto, atlikto ankstesnės hospitalizacijos metu**, abortas turi būti koduojamas kaip dabartinio dalinio aborto komplikacija (O03–O06 su ketvirtuoju ženklų .0–.4).

1 pavyzdys: Po dirbtinio aborto, atlikto ankstesnio hospitalizavimo metu, prasidėjo kraujavimas. Nustatyta, kad yra užsilaikiusių vaisiaus audinių.

PD: O04.1 *Dirbtinis abortas, dalinis, komplikuotas vėlyvo ar gausaus kraujavimo,*

GD: O09.- *Nėštumo trukmė,*

ACHI kodai.

Tačiau, jei pacientė hospitalizuojama **dėl nesivystančio nėštumo** (neįvykusio aborto), kuris buvo diagnozuotas ankstesnio hospitalizavimo metu, ankstyvoji vaisiaus mirtis su žuvusio vaisiaus susilaikymu, t.y **nesivystantis nėštumas (neįvykęs abortas) koduojamas kaip pagrindinė diagnozė**, kad būtų atspindėta pirminio hospitalizavimo diagnozė. Šiuo atveju pacientės būklę galima būtų apibūdinti kaip tebesitęsiantį „neįvykusį abortą“, bet ne kaip aborto komplikaciją.

2 pavyzdys: Užsilikę vaisiaus audiniai po ankstesnės hospitalizacijos dėl neįvykusio aborto, kai buvo atlikta gimdos ertmės vakuuminė ekstrakcija.

PD: O02.1 *Nesivystantis nėštumas,*

GD: O09 *Nėštumo trukmė.*

Suteikiamas papildomas kodas, priskiriamas kategorijai **O09 Nėštumo trukmė**, kuris nurodo nėštumo trukmę iki to laiko, kada įvyko abortas (tai gali būti ir prieš hospitalizavimą). Jei aborto laikas nėra žinomas, suteikiamas kodas **O09.9 Nėštumo trukmė nepatikslinkta.**

1544 ABORTO, NEGIMDINIO NĖŠTUMO IR NĖŠTUMO SU PŪSLINE IŠVISA KOMPLIKACIJOS

Kodai **O08**.- *Aborto, negimdinio nėštumo ir nėštumo su pūsline išvisa komplikacijos* yra priskiriami, kai pacientės yra **pakartotinai hospitalizuojamos** su uždelsta komplikacija dėl aborto, atlikto ankstesnio hospitalizavimo metu (išskyrus pastojimo darinius, likusius po aborto).

1 pavyzdys: Diseminuota intravaskulinė koaguliacija, atsiradusi dėl aborto, atlikto prieš dvi dienas kitoje ligoninėje.

PD: O08.1 *Vėlyvas ar gausus kraujavimas po aborto, negimdinio nėštumo ir nėštumo su pūsline išvisa,*

Papildomas kodas yra nereikalingas, nes abortas atliktas ankstesnio hospitalizavimo metu.

O08 kodas taip pat turėtų būti suteikiamas kaip gretutinė diagnozė **nurodant komplikacijas, kurios susijusios su kategorijomis iš O00–O02** (Negimdinis nėštumas, pūslinė išvisa, kiti nenormalaus pastojimo dariniai).

2 pavyzdys: Kiaušintakio plyšimas dėl negimdinio nėštumo, šokas.

PD: O00.1 *Kiaušintakinis nėštumas,*

GD: O08.3 *Šokas po aborto, negimdinio nėštumo ir nėštumo su pūsline išvisa,*
Nustatytam septiniam šokui nurodyti naudokite papildomą kodą (R57.2).

O09.- *Nėštumo trukmė.*

NEATLIKTA PROCEDŪRA

1 pavyzdys: Moteris atvyko nėštumo nutraukimui savo noru, bet persigalvojo:

PD: **004.9** *Dirbtinis abortas, visiškas ar nepatikslintas, be komplikacijų,*

GD: **009.-** *Nėštumo trukmė,*

Z53.2 *Procedūra, neatlikta pacientui atsisakius dėl kity ir nepatikslintų priežasčių.*

2 pavyzdys: Pacientė atvyko abortui dėl pūslinės išvisos, tačiau atlikus echoskopiją: nėštumas gimdoje, atitinka 7sav.+ 4d, aiškus trynio maišas, embrionas. Kadangi pacientė suinteresuota nėštumu, tik nėra anamnestiškai tikslios nėštumo trukmės, pacientė palikta ambulatoriniam stebėjimui.

PD: **004.9** *Dirbtinis abortas, visiškas ar nepatikslintas, be komplikacijų,*

GD: **009.-** *Nėštumo trukmė,*

O28.3 *Nenormalūs ultragarsinių tyrimų rezultatai tikrinant motiną prieš gimdymą,*

Z53.8 *Procedūra, neatlikta dėl kity priežasčių.*

NĖŠTUMO TRUKMĖ

O09 Nėštumo trukmė

Pastaba: 37 savaitės yra 36 savaitės ir 7 dienos. Gimdymas, kai nėštumo trukmė mažiau nei 37 savaitės yra laikomas priešlaikiniu.

Kategorija **O09** nurodo nėštumo trukmę motinos hospitalizavimo metu ir suteikiamas tik kaip gretutinė diagnozė, kai yra šios būklės:

abortas (**O00-O07 Abortu pasibaigęs nėštumas**)

ankstyva gimdymo pradžia (**O60 Priešlaikinis gimdymas**)

vaisiaus mirtis gimdoje (**O36.4**) (iki 37 nėštumo savaitės)

priešlaikinis vaisiaus vandenų plyšimas (**O42**) (iki 37 nėštumo savaitės)

grėšiantis:

abortas (**O20.0**)

priešlaikinis gimdymas (**O47.0 Tariamasis gimdymas prieš 37 nėštumo savaites**)

- **O09.0 Nėštumo trukmė mažiau negu 5 savaitės**
- **O09.1 Nėštumo trukmė 5-13 savaičių**
- **O09.2 Nėštumo trukmė 14-19 savaičių**
- **O09.3 Nėštumo trukmė 20-25 savaitės**
- **O09.4 Nėštumo trukmė 26-33 savaitės**
- **O09.5 Nėštumo trukmė 34-<37 savaitės** (buvo Nėštumo trukmė 34-36 savaitės)
- **O09.9 Nėštumo trukmė nepatikslinta**

Pastaba: Šis kodas (**O09.9**) turi būti naudojamas **tik su aukščiau išvardintomis būklėmis** ir kai nėštumo trukmė nenurodyta.

1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ

15 skyrius turi du kodų blokus, skirtus su nėštumu susijusioms komplikacijoms:

- **O20–O29** *Kiti motinos sutrikimai, dažniausiai susiję su nėštumu* (būklės, kurios žinomos kaip pasitaikančios dažniau nėštumo metu, turi specifinius kodus)
- **O94–O99** *Kitos akušerinės būklės, neklasifikuojamos kitur* (koduojant kitas būkles, komplikuojančias nėštumą)

Jei nėščioji hospitalizuojama **dėl būklės, komplikuojančios nėštumą**, kodai **O98** *Motinos infekcinės ir parazitinės ligos, klasifikuojamos kitur, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo* arba **O99** *Kitos motinos ligos, klasifikuojamos kitur, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo* nurodomi kaip **pagrindinė diagnozė**.

O99 *Kitos motinos ligos, klasifikuojamos kitur, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo*.

Išskyrus: *sužalojimus, apsinuodijimus ir tam tikrus išorinių poveikių padarinius (S00–T98).*

Kai nurodomi kodai iš blokų O98 *Motinos infekcinės ir parazitinės ligos, klasifikuojamos kitur, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo* arba **O99** *Kitos motinos ligos, klasifikuojamos kitur, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo*, **reikia naudoti papildomus kodus iš kitų TLK-10-AM skyrių, kad nurodyti specifines būkles.**

Jei nėščioji pacientė yra hospitalizuojama dėl **būklės, kuri nesusijusi su nėštumu**, nėštumo nekomplikuoja ir tos būklės nėštumas taip pat nepablogina, ir pacientei nereikalinga jokia priežiūra dėl nėštumo, būklės kodas nurodomas kaip pagrindinė diagnozė ir **Z33 Nėštumas** kaip gretutinė.

1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ

- **O98** *Motinos infekcinės ir parazitinės ligos, klasifikuojamos kitur, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo*
Išskyrus:
 - ~~besimptomį užkrėstumą žmogaus imunodeficito virusu [ŽIV] (**Z21**)~~
 - ~~žmogaus imunodeficito viruso [ŽIV] sukeltą ligą (**B20–B24**)~~
 - ~~laboratorinius žmogaus imunodeficito viruso [ŽIV] radinius (**R75**)~~
 - akušerinę stabligę (**A34**)po gimdymo:
 - infekciją (**O86**)
 - sepsį (kraujo užkrėtimą) (**O85**)atvejus, kai motinos stebėjimo priežastis yra liga, pakenkusi vaisiui, arba kai įtariamas vaisiaus pažeidimas (**O35–O36**)
- **O98.7** *Žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) liga, komplikuojanti nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo*
Būklės, klasifikuojamos **B20-B24**
Išskyrus:
 - besimptomį užkrėstumą žmogaus imunodeficito virusu (**Z21**)
 - laboratorinius žmogaus imunodeficito viruso [ŽIV] radinius (**R75**)

1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ

1 pavyzdys: Nėščioji hospitalizuota su šlapimo ir lytinių takų infekcija dėl B grupės streptokokų:

PD: *O23.9 Nėščiųjų kitos ir nepatikslintos šlapimo ir lytinių takų infekcijos,*

GD: *B95.1 B grupės streptokokai, sukeliantys ligas, klasifikuojamas kituose skyriuose.*

2 pavyzdys: Pacientė atvyko su ūmia žarnyno infekcija, kuri komplikavo nėštumą ir pacientei grėsė persileidimas.

PD: *O98.8 Kitos motinos infekcinės ir parazitinės ligos, komplikuojančios nėštumą, gimdymą ir laikotarpį po gimdymo,*

GD: *A04.9 Bakterijų sukelta žarnyno infekcija, nepatikslinta,*

O20.0 *Gresiantis abortas,*

O09.2 *Nėštumo trukmė 14–19 savaičių.*

3 pavyzdys: Geležies stokos anemija, komplikuojanti nėštumą.

PD: *O99.01 Anemija komplikuojanti nėštumą,*

GD: *D50.9 Geležies stokos anemija, nepatikslinta.*

1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ

Cukrinis diabetas beveik visada komplikuoja nėštumo priežiūrą, nes nėštumas gali destabilizuoti diabetą ir tai bus pagrindinė hospitalizavimo priežastis

Cukrinis diabetas arba gliukozės reguliavimo sutrikimas, komplikuojantis nėštumą, priskiriami kategorijai **O24.- Cukrinis diabetas nėštumo metu.**

Šiuos kodus reikia suteikti tomis moterims, kurioms diabetas arba gliukozės reguliavimo sutrikimas nustatyti **iki nėštumo:**

- **O24.0** *Nėščiųjų 1 tipo cukrinis diabetas, prasidėjęs iki nėštumo,*
- **O24.1-** *Nėščiųjų 2 tipo cukrinis diabetas, prasidėjęs iki nėštumo,*
- **O24.2-** *Nėščiųjų kito patikslinto tipo cukrinis diabetas, prasidėjęs iki nėštumo,*
- **O24.3-** *Nėščiųjų nepatikslintas cukrinis diabetas, prasidėjęs iki nėštumo,*
- **O24.5-** *Nėščiųjų tarpinė hiperglikemija, prasidėjusi iki nėštumo.*

Kodas **O24.4** *Gestacinis cukrinis diabetas* priskiriamas tuo atveju, kai CD pirmą kartą diagnozuojamas nėštumo laikotarpiu.

Jei medicinos dokumentuose nenurodoma, kad CD diagnozė nustatyta iki nėštumo ar nėštumo laikotarpiu, priskirkite kodą **O24.9** *Cukrinis diabetas nėštumo laikotarpiu, nepatikslintas.*

1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ

Trauma ir nėštumas.

PD: Trauma.

- GD:** 1. Jei trauma **komplikavo** nėštumą – **O35.8** *Nėščiosios priežiūra dėl kitos (jtariamoms) vaisiaus patologijos ar pažeidimo,*
2. Jei trauma **nekomplikavo** nėštumo, bet nėštumas buvo stebėtas (pvz. ultragarsas, monitoravimas), žymėkite **Z34.-** *Normalaus nėštumo stebėjimas* arba **Z35.-** *Nėštumo stebėjimas esant padidintos rizikos faktoriams,*
3. Jei nėštumas **stebėtas nebuvo** – **Z33** *Nėštumas.*

1 pavyzdys: Pacientė su 29 sav. nėštumu pateko į automobilio avariją, plyšo blužnis, vaisiui buvo nustatyta nedidelė hidrocefalija ir subdurinė hematoma.

PD: **S36.04** *Blužnies parenchimos didelės apimties pažeidimas,*

GD: **V43.50** *Važiuojantysis automobiliu (vairuotojas), sužeistas susidūręs su lengvuoju automobiliu, pikapu ar dengtu sunkvežimiu, per eismo įvykį (sedanas),*

U50-U73 *Veikla,*

Y92.- *Įvykio vieta,*

O35.8 *Nėščiosios priežiūra dėl kitos (jtariamoms) vaisiaus patologijos ar pažeidimo.*

1521 BŪKLĖS, KOMPLIKUOJANČIOS NĖŠTUMĄ

2 pavyzdys: 31 sav. nėščioji hospitalizuota su pilvo skausmu po pilvo traumos dėl mašinos saugos diržo. Pacientė buvo stebėta, užrašyta KTG. Jokių pakitimų nerasta, pacientė išrašyta.

PD: S39.8 *Kiti pilvo, nugaros apatinės dalies ir dubens patikslinti sužalojimai,*

GD: V43.63 *Važiuojantysis automobiliu (keleivis), sužeistas susidūręs su lengvuoju automobiliu, pikapu ar dengtu sunkvežimiu, per eismo įvykį (keleiviniai mikroautobusai),*

U50-U73 *Veikla,*

Y92.- *Įvykio vieta,*

Z34.- *Normalaus nėštumo stebėjimas.*

3 pavyzdys: Nėščioji atvyko dėl stipinkaulio lūžio pargriuvus besitvarkant namuose. Lūžis nėštumo nekomplikavo, nėštumas stebėtas nebuvo.

PD: S52.30 *Stipinkaulio kūno lūžis, sritis nepatikslinkta,*

GD: W19 *Nepatikslinktas nukritimas (griuvimas),*

Y92.09 *Kitos ir nepatikslinktos vietos namuose,*

U73.1 *Kitokio tipo darbas,*

Z33 *Nėštumas.*

1506 NETAISYKLINGOS VAISIAUS PIRMEIGOS, DUBENS DISPROPORCIJA IR DUBENS ORGANŲ PATOLOGIJA

Vaisiaus pirmeigos ir padėtys

- Toliau pateikiamos vaisiaus pirmeigos ir padėtys, kurios yra nenormalios arba normalios, bet reikalaujančios intervencijos. Jas reikia koduoti, jei jos atitinka ACS 0001 Pagrindinė diagnozė arba ACS 0002 *Gretutinės diagnozės* nustatytus kriterijus (taip pat žr. toliau pateiktą klasifikavimą):
 - sėdmenų pirmeiga
 - kaktinė pirmeiga
 - mišri pirmeiga
 - virkštelės iškritimas
 - užleista skersinė padėtis
 - veidinė pirmeiga
- pakaušio padėtys (pvz., priekinė pakaušio (OA), šoninė pakaušio (OL), užpakalinė pakaušio (OP) ar skersinė pakaušio (OT))
 - pakaušinės pirmeigos užpakalinis vaizdas
 - rankos iškritimas
 - skersinė ar įstrižinė vaisiaus padėtis
 - nestabili padėtis

1506 NETAISYKLINGOS VAISIAUS PIRMEIGOS, DUBENS DISPROPORCIJA IR DUBENS ORGANŲ PATOLOGIJA

Kai dėl netaisyklingos vaisiaus pirmeigos, motinos dubens disproporcijos ar dubens organų patologijos **prieš gimdymo pradžią reikia priežiūros ir/ar intervencijos** (t.y., jei motinos stebėjimas, hospitalizacija ar kita akušerinė priežiūra teikiama ar cezario pjūvio operacija atliekama prieš prasidedant gimdymui), suteikiamas atitinkamas kodas, priskiriamas **O32–O34**:

- **O32** *Nėščiosios priežiūra dėl žinomos ar įtariamos netaisyklingos vaisiaus pirmeigos*
- **O33** *Nėščiosios priežiūra dėl žinomos ar įtariamos dubens disproporcijos, arba*
- **O34** *Nėščiosios priežiūra dėl žinomos ar įtariamos dubens organų patologijos*

1506 NETAISYKLINGOS VAISIAUS PIRMEIGOS, DUBENS DISPROPORCIJA IR DUBENS ORGANŲ PATOLOGIJA

Kai priežiūros ir/ar intervencijos dėl netaisyklingos vaisiaus pirmėigos, motinos dubens disproporcijos ar dubens organų patologijos reikia **gimdymo metu**, nepaisant to, kada ši būklė buvo diagnozuota pirmą kartą, suteikiamas kodas, priskiriamas **O64–O66** (žr. žemiau nurodytą išimtį dėl gimdos rando):

- **O64** *Patologinis gimdymas dėl netaisyklingos vaisiaus padėties ar pirmėigos,*
- **O65** *Patologinis gimdymas dėl motinos dubens anomalijų, arba*
- **O66** *Kitas patologinis gimdymas.*

Išimtis: Kai priežiūros ir/arba intervencijos reikia dėl rando, susidariusio po anksčiau atliktos gimdos / Cezario pjūvio operacijos, suteikiamas kodas **O34.2** *Nėščiosios priežiūra dėl gimdos rando po buvusios operacijos*, nepaisant to, ar priežiūra / intervencija buvo atlikta prieš prasidedant gimdymui ar gimdymo metu.

Kodas **O75.7** *Makštinis gimdymas po buvusio cezario pjūvio* suteikiamas visiems atvejams, kai „rando bandymas“ pereina į makštinį gimdymą.

1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS IR GIMDYMO VEIKLOS SUSTIPRINIMAS

Gimdymo sužadınimas gali būti atliekamas dėl daugelio priežasčių:

- nenormali antenatalinė kardiografija (KTG)
- cukrinis diabetas
- vaisiaus intrauterininė mirtis
- intrauterinio augimo sulėtėjimas (IUAS)
- pernešiojimas
- preeklampsija
- pirmalaikis vaisiaus vandens pūslės plyšimas (PVPP)
- buvęs priešgimdyminis kraujavimas
- buvusi Cezario pjūvio operacija dėl „rando bandymo“

1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS IR GIMDYMO VEIKLOS SUSTIPRINIMAS

- Kai pacientė paguldoma į ligoninę **gimdymui sužadinti** ir pagimdo, pagrindinei diagnozei suteikiamas kodas, priskiriamas kategorijai **080–084 Gimdymas**, o priešasčiai nurodyti (jei ji įvardinta dokumentuose) suteikiamas gretutinės diagnozės kodas (išskyrus nėštumo nutraukimą – žr. ACS 1511 *Nėštumo nutraukimas*).
- Jeigu pacientė paguldoma į ligoninę **dėl priešgimdyminės būklės** priežiūros ir gydymo (arba dėl kitos būklės, nurodytos TLK-10-AM), o gydymo ligoninėje metu buvo nuspręsta sužadinti gimdymą ir pacientė pagimdo, būklei iki gimdymo (ar kitai būklei) suteikiamas pagrindinės diagnozės kodas, o gretutinei diagnozei suteikiamas kodas, priskiriamas kategorijai **080–084 Gimdymas**. Taip pat žr. ACS 0001 *Pagrindinė diagnozė/Akušerija*.

1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS IR GIMDYMO VEIKLOS SUSTIPRINIMAS

Gimdymo sužadavimo procedūros, skirtos užbaigti nėštumą

Jei gimdymas nėštumui užbaigti (nutraukti) sužadinamas medicininėmis priemonėmis, neatsižvelgiant į nėštumo trukmę ir baigtį, procedūra yra koduojama:

- **90465-00 [1334]** *Natūralaus gimdymo medikamentinis sužadavimas oksitocinu*
- **90465-01 [1334]** *Natūralaus gimdymo medikamentinis sužadavimas prostaglandiniais*
- **90465-02 [1334]** *Kitas natūralaus gimdymo medikamentinis sužadavimas*
- **90465-05 [1334]** *Natūralaus gimdymo medikamentinis ir instrumentinis sužadavimas*

1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS IR GIMDYMO VEIKLOS SUSTIPRINIMAS

Įprastai nėštumo nutraukimas **iki 14 savaičių atliekamas taikant gimdos abraziją arba vakuuminę ekstrakciją, ir neapima gimdymo.**

Pavyzdys: Pacientė 13-ąją nėštumo savaitę buvo paguldyta į ligoninę nutraukti nėštumą dėl vaisiaus anencefalijos atliekant gimdos abraziją:

PD: 004.9 *Dirbtinis abortas, visiškas ar nepatikslintas, be komplikacijų,*

GD: 009.1 *Nėštumo trukmė 5-13 savaičių,*

035.0 *Nėščiosios priežiūra dėl (įtariamoms) vaisiaus centrinės nervų sistemos formavimosi ydos,*

ACHI: 35640-03 [1265] *Gimdos turinio atsiurbimas,*

92514-99 [1910] *Bendroji anestezija, ASA 99.*

1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS IR GIMDYMO VEIKLOS SUSTIPRINIMAS

Pavyzdys: 23 nėštumo savaitę pacientė buvo hospitalizuota dėl vaisiaus intrauterininės mirties. Atliktas medikamentinis ir instrumentinis gimdymo sužadimas:

PD: **O80** *Vienavaisis savaiminis gimdymas,*

GD: **O36.4** *Nėščiosios priežiūra dėl vaisiaus mirties gimdoje,*

O09.3 *Nėštumo trukmė 20-25 savaitės,*

O60.3 *Priešlaikinis vaisiaus gimimas dėl nesavaiminio gimdymo,*

Z37.1 *Vienas negyvagimis,*

ACHI: **90465-05 [1334]** *Natūralaus gimdymo medikamentinis ir instrumentinis sužadimas.*

1513 GIMDYMO SUŽADINIMAS IR GIMDYMO VEIKLOS SUSTIPRINIMAS

Medikamentinis ir instrumentinis gimdymo sužadinimas

Nors medikamentinis ir instrumentinis gimdymo sužadinimas dažnai yra atliekamas tai pačiai pacientei, tai retai atliekama vienu metu. Kai kuriais atvejais medikamentinis sužadinimas taikomas iš karto po dirbtinio vaisiaus vandenų pūslės praplėšimo. Tačiau, kai kuriais atvejais praeina apie pusė valandos nuo dirbtinio vaisiaus vandenų pūslės praplėšimo, siekiant pažiūrėti, ar prasidės savaiminis gimdymas. Kai kurie akušeriai gali laukti net iki keturių valandų po dirbtinio vaisiaus vandenų pūslės praplėšimo.

90465-05 [1334] *Natūralaus gimdymo medikamentinis ir instrumentinis sužadinimas* suteikiamas tais atvejais, kai pacientei taikoma ir dirbtinis vaisiaus vandenų pūslės praplėšimas, ir medikamentinis skatinimas, net jei tarp dirbtinio vaisiaus vandenų pūslės praplėšimo ir medikamentinio skatinimo yra praėję daugiau kaip keturios valandos.

Medikamentinis ir instrumentinis gimdymo veiklos sustiprinimas

90466-00 [1335] *Medikamentinis gimdymo veiklos sustiprinimas* gimdymui prasidėjus ir **90466-01 [1335] *Natūralios gimdymo veiklos instrumentinis sustiprinimas*** suteikiami tik tada, kai greitinamas savaiminis gimdymas. Kodas **90466-02 [1335] *Natūralios gimdymo veiklos medikamentinis ir instrumentinis sustiprinimas*** suteikiamas, kai ir medikamentinis sustiprinimas, ir dirbtinio vaisiaus vandenų pūslės praplėšimas atliekami sinchroniškai, t. y. vienu metu, ar tuoj po savaiminio gimdymo pradžios.

1552 PRIEŠLAIKINIS VAISIAUS VANDENŲ PŪSLĒS PLYŠIMAS, MEDIKAMENTAIS SULAIKYTAS GIMDYMAS

Jeigu įvykus priešlaikiniam vaisiaus vandenių pūslės plyšimui skiriama medikamentų (tokolizinių preparatų) siekiant sustabdyti gimdos susitraukimus / sulaikyti gimdymą, nurodomas kodas **O42.2** *Priešlaikinis vaisiaus vandenių pūslės plyšimas, kai gimdymas sulaikytas medikamentais.*

Kodą **O42.2** galima priskirti kartu su kodu **O42.0** *Priešlaikinis vaisiaus vandenių pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda per 24 valandas.* Tačiau pastaba („Išskyrus:“), nurodyta prie kodo **O42.1** *Priešlaikinis vaisiaus vandenių pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda po 24 valandų,* neleidžia priskirti pacientės būklei kodo **O42.2** kartu su kodu **O42.11** *Priešlaikinis vaisiaus vandenių pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda po 1-7 dienų* arba kodu **O42.12** *Priešlaikinis vaisiaus vandenių pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda daugiau negu po 7 dienų.*

1552 PRIEŠLAIKINIS VAISIAUS VANDENŲ PŪSLĖS PLYŠIMAS, MEDIKAMENTAIS SULAIKYTAS GIMDYMAS

O42 Priešlaikinis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas

- Savaiminis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas prieš prasidedant gimdymui.
- Priešlaikinis / iki gimdymo veiklos pradžios įvykęs vaisiaus vandenų pūslės plyšimas turi būti nurodytas dokumentuose; šios kategorijos kodo negalima priskirti remiantis dokumentuose nurodyti gimdymo terminu.
- Nėštumo iki 37 savaičių trukmei nurodyti naudokite papildomą kodą (O09).
- Nustatytam priešlaikiniam gimdymui nurodyti naudokite kodą (O60).
- Išskyrus: dirbtinai praplėšus vaisiaus vandenų pūslę, - kodo nenaudokite.

O42.0 Priešlaikinis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda per 24 valandas

Priešlaikinis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas, kai cezario pjūvis pradedamas per 24 valandas

O42.1- Priešlaikinis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda po 24 valandų

Priešlaikinis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas, kai cezario pjūvis pradedamas po 24 valandų

Išskyrus: su gimdymu, sulaikytu medikamentais (**O42.2**)

O42.9 Priešlaikinis vaisiaus vandenų pūslės plyšimas, nepatikslintas

Apima: kai pacientas išrašomas arba perkeliamas po priešlaikinio vaisiaus vandenų pūslės plyšimo prieš gimdymo pradžią

1520 DAUGIAVAISIS GIMDYMAS

Esant daugiavaisiam gimdymui, jei naujagimiai pagimdomi skirtingai, abu gimdymo būdai turi būti koduojami.

Pavyzdys: Nėštumas, 35 savaitės, dvyniai, priešlaikinis gimdymas – pirmas dvynys gimė sėdmenų pirmeiga (ekstrakcija), antras dvynys su skersine padėtimi gimė po apatinio segmento cezario pjūvio operacijos, atliktos dėl užstrigimo.

PD: **O84.82** *Daugiavaisis gimdymas, naudojant metodų derinius,*

GD: **O64.8** *Patologinis gimdymas dėl kitos vaisiaus netaisyklingos pozicijos ar pirmeigos,*

O32.5 *Nėščiosios priežiūra, kai yra daugiavaisis nėštumas ir vieno ar daugiau vaisių pirmeiga netaisyklinga,*

O30.0 *Nėštumas, kai yra du vaisiai,*

O60.1 *Priešlaikinis savaiminis gimdymas ir priešlaikinis vaisiaus gimimas,*

O09.5 *Nėštumo trukmė 34-<37 savaitės,*

Z37.2 *Dvyniai, gimę gyvi,*

ACHI: **16520-03 [1340]** *Apatinio segmento skubus cezario pjūvis,*

90470-03 [1339] *Vaisiaus ekstrakcija, esant sėdmenų pirmeigai.*

1537 SUSILPNĖJĘ VAISIAUS JUDESIAI

- Kai pacientė paguldoma į ligoninę dėl susilpnėjusių vaisiaus judesių, o dokumentuose nenurodyta jokia šią būklę sukianti priežastis ir pacientė yra išrašoma į namus nepagimdžiusi, suteikiamas kodas **Z36.8** *Kitoks patikrinimas prieš gimdymą.*
- Kai pacientė paguldoma į ligoninę dėl susilpnėjusių vaisiaus judesių, o dokumentuose nenurodyta jokia šią būklę sukianti priežastis ir pacientė būdama ligoninėje pagimdo, pagrindinei diagnozei suteikiamas kodas **O36.8** *Nėščiosios priežiūra dėl kitų patikslintų vaisiaus problemų, o po jo nurodomas kodas, priskiriamas kategorijai **O80–O84** Gimdymas.*
- Tačiau, jeigu pacientė stacionarizuojama „cezario pjūviui“ , „gimdymo sužaditimui“, „gimdymui“ ir yra susilpnėję vaisiaus judesiai, pagrindinė diagnozė bus **O80-O84**, o **O36.8** *Nėščiosios priežiūra dėl kitų patikslintų vaisiaus problemų* - gretutinė diagnozė.
- Jeigu dokumentuose nurodyta susilpnėjusius vaisiaus judesius sukianti priežastis, ši priežastis turi būti koduojama (tik ne **O36.8** ar **Z36.8**) nepaisant to, ar šio gulėjimo ligoninėje metu pacientė pagimdo ar nepagimdo.

1551 Akušeriniai tarpvietės plyšimai ir nubrozdinimai

- **Akušeriniai tarpvietės nubrozdinimai ir plyšimai, kurie nebuvo siūti, yra nekoduojami.**
- **Epiziotomija, pratęsta plyšimo** (Gimstant vaikui pradžioje atlikta epiziotomija, įplyšta giliau). Reikalingas papildomas kodas plyšimui susiūti. Reikalingi du procedūrų kodai: **90472-00 [1343] Epiziotomija** kartu su atitinkamu kodu iš bloko **[1344] Susiuvimas po gimdymo nurodyti plyšimui susiūti**.
- **Plyšimas, pratęstas epiziotomija** (Pradžioje gali būti nedidelis tarpvietės plyšimas, kurį reikia pratęsti atliekant epiziotomiją, kad vaikas galėtų gimti). Reikalingas tik vienas procedūros kodas **90472-00 [1343] Epiziotomija**, nes pradinio plyšimo susiuvimas yra neatskiriama epiziotomijos kodo dalis.
- **Akušeriniai tarpvietės plyšimai ir nubrozdinimai koduojami tik kaip gretutinė diagnozė gimdymo metu.**
- **Tarpvietės plyšimai ir nubrozdinimai, kurie nebuvo siūti, yra nekoduojami, išskyrus tarpvietės plyšimus ir nubrozdinimus, kuriuos, vertinant kliniškai, reikėjo susiūti, bet tai nebuvo atlikta. Pavyzdžiui, kai pacientė nusprendžia, kad jų susiūti nereikia. Tokiu atveju plyšimui ar nubrozdinimui suteikiamas atitinkamas kodas ir papildomai nurodomas kodas iš **Z53 Asmens apsilankymas sveikatos priežiūros įstaigose dėl specialių procedūrų, kurios nebuvo atliktos**.**
- Jei dokumentuose nurodytas „lūpos nubrozdinimas“ buvo siūtas, suteikiamas kodas **O70.0 Pirmo laipsnio tarpvietės plyšimas gimdant**.

1551 Akušeriniai tarpvietės plyšimai ir nubrozdinimai

O70 Tarpvietės plyšimai gimdant

Apima: epiziotomiją su plyšimu

Išskyrus: akušerinį makšties įplyšimą (O71.4)

makšties vagos pažeidimą (O71.4)

O70.0 Pirmojo laipsnio tarpvietės plyšimas gimdant

Tarpvietės įtrūkimas, plyšimas ar įdrėskimas (pažeidęs):

lytinių lūpų jungtį

lytines lūpas

periuretrinį audinį

odą

nedidelis

makštį (apatinę dalį)

išorinius moters lyties organus (vulvą)

Išskyrus: periuretrinį plyšimą su šlaplės pažeidimu (O71.5)

su įplyšimu:

- aukštu makšties sienos (vidurio) (viršutinio trečdaliao) (O71.4)

- makšties skliauto (O71.4)

O71.4 Aukštas akušerinis makšties įplyšimas

Plyšimas:

makšties sienos vidurinio arba viršutinio trečdaliao

makšties skliauto

Išskyrus: makšties apatinės dalies (O70)

1551 Akušeriniai tarpvietės plyšimai ir nubrozdinimai

90485-00 *Kito dabartinio akušerinio plyšimo, neįtraukiant tarpvietės, susiuvimas*

Susiuvimas:

atsivėrusios gimdos žaizdos po cezario pjūvio

dabartinio akušerinio:

plyšimo:

neklasifikuojamo kitaip

gimdos

90481-00 *Pirmojo arba antrojo laipsnio tarpvietės plyšimo susiuvimas*

Antrinis epiziotomijos susiuvimas

Dabartinio akušerinio tarpvietės plyšimo susiuvimas (apimantis):

- lytinių lūpų pasaitėlj
- lytines lūpas
- dubens dugną
- odą
- makšties pažeidimą, neklasifikuojamą kitaip
- **vulvą**

Neįtraukta:

- tik makšties plyšimo susiuvimas (90479-00 [1344])

16573-00 *Trečiojo arba ketvirtojo laipsnio tarpvietės plyšimo susiuvimas*

- Tarpvietės plyšimo, įtraukiant makštį, susiuvimas. Taip pat įtraukiant:
- tiesiąją žarną
- išangės rauką
- poodinius raumenis

1541, L152 PLANINĖ IR SKUBI CEZARIO PJŪVIO OPERACIJA

- **Planinė** cezario pjūvio operacija yra apibūdinama kaip cezario pjūvio operacija, atliekama planine tvarka prieš gimdymo pradžią ar jau gimdymui prasidėjus, kuri, kaip procedūra, buvo ar galėjo būti numatyta antenataliniu periodu. Tai reiškia, kad nėra jokios gimdymo natūraliais gimdymo takais tikimybės.
- Planinė cezario pjūvio operacija koduojama ir tais atvejais, kai, prasidėjus gimdymui, į stacionarą atvyksta pacientė be medicinos dokumentų ir jai nustatoma antenataliniu periodu atsiradusi būklė, dėl kurios moteris negali pagimdyti pati (pvz., skersinė vaisiaus padėtis, placentos pirmeiga ir pan.).

1541, L152 PLANINĖ IR SKUBI CEZARIO PJŪVIO OPERACIJA

- **Skubi** cezario pjūvio operacija yra apibūdinama kaip cezario pjūvio operacija, kuri turi būti atliekama dėl ūmios būklės (pvz., atsiradusių gimdymo kliūčių, vaisiaus funkcijų sutrikimo ir kt.). Tokį atvejį galima apibūdinti taip: „cezario pjūvio operacija atliekama, nors anksčiau buvo manoma, kad moteris pagimdys pati“. Cezario pjūvio operacija po nepavykusio gimdos rando bandymo laikoma skubia.
- Skubios cezario pjūvio operacijos kodas suteikiamas tais atvejais, kai urgentinė situacija priverčia atlikti šią operaciją, nors buvo numatytas gimdymas per makštį (t. y. prieš gimdymą nebuvo jokių priešasčių ruoštis cezario pjūvio operacijai).
- Tais atvejais, kai cezario pjūvio operacija buvo numatyta prieš gimdymą, bet atlikta skubos tvarka, koduojama planinė cezario pjūvio operacija, o jos skubumą parodo anestezijos kodas, kurio paskutinis skaičius yra -0 (skubus).
- **Jei gimdymas užbaigiamas cezario pjūvio operacija, pagrindinė diagnozė – O82 Vienavasis gimdymas per cezario pjūvį, o gretutinė – tai akušerinė patologinė būklė, dėl kurios tenka atlikti cezario pjūvį.**

Cezario pjūvis

1 pavyzdys: Pacientei įplyšo gimda, prasidėjus gimdymui. Prieš 4 metus jai buvo atliktas cezario pjūvis. Atliktas skubus cezario pjūvis.

PD: **O82** *Vienavasis gimdymas per cezario pjūvį*

GD: **O34.2** *Nėščiosios priežiūra dėl gimdos rando po buvusios operacijos*

O71.1 *Gimdos plyšimas gimdant,*

Z37.- *Gimdymo rezultatas,*

ACHI: cezario pjūvio ir anestezijos.

2 pavyzdys: Pacientė atvyko planiniam cezario pjūviui.

PD: **O82** *Vienavasis gimdymas per cezario pjūvį*

GD: **O33.1** *Gimdyvės priežiūra, kai yra disproporcija dėl siauro dubens,*

Z37. - *Gimdymo rezultatas,*

ACHI: **16520-02** *Apatinio segmento planinis cezario pjūvis,*

92514-29 *Bendroji anestezija, ASA 29.*

3 pavyzdys: Atlikta planinė cezario pjūvio operacija dėl rando gimdoje po miomektomijos.

PD: **O82** *Vienavasis gimdymas per cezario pjūvį,*

GD: **O34.2** *Nėščiosios priežiūra dėl gimdos rando po buvusios operacijos,*

Z37.- *Gimdymo rezultatas,*

ACHI: cezario pjūvio ir anestezijos.

Priešlaikinis gimdymas (O60.-)

Jei nėštumas truko mažiau nei 37 sav., reikia naudoti papildomą kodą iš poskyrio **O09.- Nėštumo trukmė.**

O60 Priešlaikinis gimdymas

Gimdymo pradžia, nepraėjus 37 nėštumo savaitėms

- **O60.0** *Priešlaikinis gimdymas, kai vaisius negimsta*
- **O60.1** *Priešlaikinis savaiminis gimdymas ir priešlaikinis vaisiaus gimimas*
Priešlaikinis gimdymas su vaisiaus gimimu, neklasifikuojamas kitaip
Pirmiausia koduokite gimdymą (O80-O84).
- **O60.2** *Priešlaikinis savaiminis gimdymas, kai vaisius gimsta laiku*
Pirmiausia koduokite gimdymą (O80-O84).
- **O60.3** *Priešlaikinis vaisiaus gimimas dėl nesavaiminio gimdymo*
Pirmiausia koduokite gimdymą (O80-O84).

L151 ANTI-D IMUNOGLOBULINO PROFILAKTIKA IR REZUS NESUDERINAMUMAS / IZOIMUNIZACIJA

Profilaktika taikant anti-D imunoglobulina

Jei hospitalizavimo metu gimdyvei (nėščiajai), kuriai nustatyta rezus (Rh) neigiama kraujo grupė, profilaktiškai leidžiamas anti-D imunoglobulinas, koduojama taip:

Z29.1 *Profilaktinė imunoterapija* (dažniausiai – gretutinė diagnozė);

92173-00 [1884] *Pasyvi imunizacija Rh(D) imunoglobulinu.*

Rezus nesuderinamumas / izoimunizacija

- Rezus nesuderinamumas – tai būklė, pasireiškianti, kai motinos kraujo grupė yra Rh neigiama, o vaiko – Rh teigiama.
- Rezus izoimunizacija įvyksta, kai vaiko rezus teigiamo kraujo ląstelės patenka į motinos, kurios rezus neigiamas, kraujotaką ir motinos imuninė sistema pradeda gaminti antikūnus. Pakartotinio nėštumo metu, jei vaisiaus Rh yra teigiamas, šie antikūnai gali pereiti per placentą ir jungtis su vaisiaus kraujo ląstelėmis, naujagimiui sukeldami hemolizinę ligą. Anti-D imunoglobulino profilaktika apsaugo nuo šių antikūnų susidarymo, **todėl rezus izoimunizacija yra reta būklė.**
- **Jei pacientės, kuriai nustatyta Rh neigiama kraujo grupė, medicinos dokumentuose yra nurodyta rezus izoimunizacija arba rezus nesuderinamumas, turintis įtakos nėštumo arba gimdymo priežiūrai, diagnozei (išskyrus atvejus, kai atliekama tik profilaktinė pasyvi imunizacija Rh(D) imunoglobulinu) suteikiamas kodas O36.0 Gimdyvės priežiūra dėl rezus faktoriaus izoimunizacijos.**

L151 ANTI-D IMUNOGLOBULINO PROFILAKTIKA IR REZUS NESUDERINAMUMAS / IZOIMUNIZACIJA

1 pavyzdys: Gimdyvė, kuriai nustatyta A (Rh neigiama) kraujo grupė 39 nėštumo savaitę hospitalizuojama dėl vaisiaus vandenių pūslės plyšimo. Moteris pagimdo sveiką A (Rh teigiamos) kraujo grupės moteriškos lyties naujagimį. Po gimdymo moteriai profilaktiškai suleidžiamas anti-D imunoglobulinas.

PD: O80 *Vienavaisis savaiminis gimdymas,*

GD: O42.0 *Priešlaikinis vaisiaus vandenių pūslės plyšimas, kai gimdymas prasideda per 24 valandas,*

Z29.1 *Profilaktinė imunoterapija,*

Z37.0 *Vienas gyvas kūdikis,*

**ACHI: 90467-00 *Savaiminis gimdymas esant galvos pirmeigai,*
92173-00 *Pasyvi imunizacija Rh(D) imunoglobulinu.***

L151 ANTI-D IMUNOGLOBULINO PROFILAKTIKA IR REZUS NESUDERINAMUMAS / IZOIMUNIZACIJA

2 pavyzdys: Gimdyvė stacionarizuojama 38 nėštumo savaitę gimdymui sužadinti dėl Rh izoimunizacijos (nustatyti anti-D antikūnai). Gimdymas sužadinamas atliekant amniotomiją. Moteris pagimdo gyvą A (Rh teigiamos) kraujo grupės vyriškos lyties naujagimį.

PD: O80 *Vienavaisis savaiminis gimdymas,*

GD: O36.0 *Gimdyvės priežiūra dėl rezus faktoriaus izoimunizacijos,*

Z37.0 Vienas gyvas kūdikis,

ACHI: 90465-03 *Natūralaus gimdymo instrumentinis sužadinimas, dirbtinai praplėšiant vaisiaus vandeny pūslę (amniotomija).*

90467-00 Savaiminis gimdymas esant galvos pirmeigai.

1549 B GRUPĖS STREPTOKOKŲ INFEKCIJA AR NEŠIOJIMAS NĖŠTUMO METU

B grupės streptokokų infekcija tarp nėščiųjų yra gana reta. Dažnai makštis tepinėlyje nustatomas B grupės streptokokas, tačiau moteriai nėra jokių simptomų ir ji yra paprasčiausiai bakterijų nešioja. Apytiksliai 1–2 % naujagimių, kurių motinos yra B grupės streptokoko nešiojos, išsivysto ankstyva B grupės streptokokų liga, kurios mirštamumas yra apie 6 %. Ankstyvos B grupės streptokokų ligos ir mirties rizika ypač didelė neišnešiotiems vaikams (Connellan & Wallace 2000). **Gali būti skiriamas profilaktinis gydymas, kad būtų užtikrinta, jog bakterijos nebus perduotos naujagimiui gimimo metu.**

Jei profilaktinis gydymas neskirtas, suteikiamas kodas:

- **Z22.3** *Kitų patikslintų bakterinių ligų nešiotojas*

Jei profilaktinis gydymas (pvz., penicilinas) skirtas, suteikiami kodai:

- **Z22.3** *Kitų patikslintų bakterinių ligų nešiotojas* ir
- **Z29.2** *Kita profilaktinė farmakoterapija.*

Jei yra duomenų apie šlapimo ir lytinių takų infekciją dėl B grupės streptokokų, suteikiami kodai:

- **O23.9** *Nėščiųjų kitos ir nepatikslintos šlapimo ir lytinių takų infekcijos*
- **B95.1** *B grupės streptokokai, sukeliantys ligas, klasifikuojamas kituose skyriuose.*

ANESTEZIJA AKUŠERIJOJE

- Nervų kamienų blokadoms **natūralaus gimdymo metu** suteikiamas **tik vienas kodas** iš bloko [1333] *Nuskausminimas ir anestezija natūralaus ir instrumentinio gimdymo metu*,
- **92506-XX [1333] Nervų blokada natūralaus gimdymo metu** suteikiamas, kai skausmui malšinti natūralaus gimdymo metu atliekamos kaudalinė, epiduralinė ir (arba) spinalinė blokada, vaistus leidžiant injekcija arba infuzija.
- **92507-XX [1333] Nervų blokada natūralaus ir instrumentinio gimdymo metu** kodas suteikiamas, jei natūralus gimdymas užbaigiamas cezario pjūviu ir šiai arba bet kuriai kitai instrumentinio gimdymo procedūrai tęsiama nervų kamienų blokada. Šį kodą reikia suteikti, jei po gimdymo per makštį nervų kamienų blokada tęsiama procedūroms po gimdymo atlikti, pvz., likusios placentos pašalinimas ir (arba) akušerinės traumos atstatymas.
- **92508-XX [1909] Nervų blokada**, kodas **tik anestezijai cezario pjūvio arba instrumentinio gimdymo metu** suteikiamas, jei nervų kamienų blokada atliekama.

1550 IŠRAŠYMAS ARBA PERKĖLIMAS GIMDYMO METU

Tikrasis gimdymas yra apibūdinamas kaip reguliarūs, ritmiški gimdos susitraukimai, dėl kurių palaipsniui išsiplečia gimdos kaklelis. Kartais susitraukimų metu pasirodo kraujo ir gleivių, o tai yra požymis, kad gimdos kaklelio kanalas atsidaro.

Tariamasis gimdymas, taip pat vadinamas Braxton Hicks'o susitraukimais, – tai nereguliarūs nėščiosios gimdos susitraukimai, kurie prasideda per pirmąjį trimestrą ir kurių dažnis, trukmė ir intensyvumas didėja vystantis nėštumui.

Moteris gali pradėti gimdyti vienoje ligoninėje ir tada perkelta į kitą, kad pagimdytų vaiką. **Galimos perkėlimo priežastys:**

Klinikinė – medicininė nėščiosios ar vaiko, arba abiejų būklė.

Administracinė – nėra akušerinių paslaugų, trūksta akušerinių lovų, nėra neonatalinės priežiūros arba pasirinkus pacientui.

Moteris taip pat gali būti išrašyta į namus palaukti, kol gimdymas bus toliau pažengęs prieš pakartotinai hospitalizuojant dėl gimdymo.

1550 IŠRAŠYMAS ARBA PERKĖLIMAS GIMDYMO METU

Koduoiant hospitalizavimą dėl tariamo gimdymo, kai pacientė nepagimdo, suteikiamas kodas **O47.- *Tariamasis gimdymas.***

Koduoiant hospitalizavimą dėl tikrojo gimdymo, kai pacientė nepagimdo, suteikiami žemiau nurodyti kodai:

- **Klinikinė** – medicininė (akušerinė) būklė, dėl kurios buvo būtina perkelti pacientę.
- **Administracinė arba išrašymas namo:**
 - nėštumui ≥ 37 savaitės - pagrindinei diagnozei suteikiamas atitinkamas kodas, priskiriamas kategorijai **Z34 *Normalaus nėštumo stebėjimas,***
 - nėštumui < 37 savaitės - pagrindinei diagnozei suteikiamas kodas **O60.0 *Priešlaikinis gimdymas, kai vaisius negimsta.***

1519 GIMDYMAS IKI HOSPITALIZAVIMO

Jei pacientė pagimdė naujagimį **iki hospitalizavimo** ir hospitalizavimo metu nebuvo atliktos jokios procedūros ir nebuvo pogimdyminių komplikacijų, suteikiamas kodas **Z39.0- *Stebėjimas ir ištyrimas iš karto po gimdymo***.

Tais atvejais, kai dėl po gimdymo atsiradusioms būklėms ar komplikacijoms **reikalingas gydymas** ir pacientė pagimdė iki hospitalizavimo, kodas iš **Z39.0- *Stebėjimas ir ištyrimas iš karto po gimdymo*** turi būti suteiktas kaip gretutinė diagnozė.

1 pavyzdys: Pacientė pagimdė namuose, atvežta į ligoninę, komplikacijų nebuvo.

PD: Z39.0- *Stebėjimas ir ištyrimas iš karto po gimdymo*.

2 pavyzdys: Pacientė neplanuotai pagimdė namuose vaiką, o placenta užgimė jau nuvežus gimdyvę į ligoninę. Dėl užsilikusios placentos pacientė nekraujavo.

PD: O73.0 *Užsilikusi placenta be kraujavimo*,

GD: Z39.0- *Stebėjimas ir ištyrimas iš karto po gimdymo*.

1548 BŪKLĒS IR KOMPLIKACIJOS PO GIMDYMO

Jei pacientei, pagimdžiusiai iki hospitalizavimo (t.y. ligoninėje ar namie), dėl po gimdymo atsiradusios būklės ar komplikacijos, kurios yra klasifikuojamos *Nėštumo, gimdymo ir laikotarpio po gimdymo skyriuje*, reikalingas gydymas, kaip gretutinė diagnozė turi būti suteikiamas kodas, priskiriamas kategorijai **Z39.0 Stebėjimas ir ištyrimas iš karto po gimdymo**. Tokiais atvejais kodas **Z39.0 niekada** negali būti suteikiamas kaip pagrindinė diagnozė (žr. **ACS 1519 Gimdymas iki hospitalizavimo dėl Z39.0** kaip pagrindinės diagnozės).

1 pavyzdys: Pacientė, prieš savaitę pagimdžiusi kitoje ligoninėje, buvo hospitalizuota dėl pogimdyminės plaučių embolijos.

PD: O88.2 *Akušerinė embolija kraujo krešuliu,*

GD: Z39.01 *Stebėjimas po gimdymo ligoninėje*

Jei pacientė gydoma dėl pogimdyminės komplikacijos, kuri atsirado hospitalizavimo dėl gimdymo metu, kodas **Z39.0** neturėtų būti suteikiamas.

2 pavyzdys: Savaiminis gimdymas sėdmenų pirmeiga, vienas gyvas gimęs naujagimis. Gimdyvei po gimdymo stacionare išsivystė plaučių embolija.

PD: O80 *Vienavaisis savaiminis gimdymas,*

GD: O88.2 *Akušerinė embolija kraujo krešuliu,*

Z37.0 *Vienas gyvas naujagimis.*

O74.- ANESTEZIJOS KOMPLIKACIJOS GIMDYMO METU

- **O74.0 Aspiracinė pneumonija dėl anestezijos gimdant**

Cheminis pneumonitas, sukeltas skrandžio turinio inhaliacijos ar aspiracijos dėl anestezijos }
Skrandžio turinio ar sekreto aspiracija, neklasifikuojama kitaip } gimdymo metu
Mendelsono (Mendelson) sindromas }

Skrandžio turinio aspiracijai nurodyti naudokite papildomą kodą (W78).

Anestezijos sukeltam nepageidaujamam poveikiui nurodyti naudokite papildomą kodą (Y48).

- **O74.71 Nepavykusi intubacija gimdymo metu**

Nepavykusi endotrachėjinė intubacija, reikalaujanti skubių kvėpavimo takų praeinamumo atstatymo procedūrų (krikotiroidotomija/krikotirotomija) (tracheostomija), gimdymo metu

- **O74.72 Pasunkėjusi intubacija gimdymo metu**

O89.- ANESTEZIJOS KOMPLIKACIJOS PO GIMDYMO

- **O89.0 *Plaučių komplikacijos dėl anestezijos po gimdymo***

Aspiracinis pneumonitas dėl anestezijos}

Cheminis pneumonitas, sukeltas skrandžio turinio inhaliacijos ar aspiracijos dėl anestezijos}

Skrandžio turinio ar sekreto aspiracija, neklasifikuojama kitaip, dėl anestezijos}

Mendelsono (Mendelson) sindromas dėl anestezijos}

po gimdymo

Slėgio sukeltas plaučio kolapsas dėl anestezijos}

Skrandžio turinio aspiracijai nurodyti naudokite papildomą kodą (W78).

Anestezijos sukeltam nepageidaujamam poveikiui nurodyti naudokite papildomą kodą (Y48).

- **O89.6 *Nepavykusi ar pasunkėjusi intubacija po gimdymo***

- **O89.61 *Nepavykusi intubacija po gimdymo***

Nepavykusi endotrachėjinė intubacija, reikalaujanti skubių kvėpavimo takų praeinamumo atstatymo procedūrų (krikotiroidotomija/krikotirotomija) (tracheostomija), po gimdymo

- **O89.62 *Pasunkėjusi intubacija po gimdymo***

- **O89.8 *Kitos anestezijos komplikacijos po gimdymo***

- **O89.9 *Anestezijos komplikacijos po gimdymo, nepatiksintos***

**Visus kodavimo
klausimus
prašome siųsti el.
paštu
kodavimas@vlk.lt**